

Федерація професійних спілок України

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА РАДА ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК

ПРОФСПІЛКОВИЙ ВІСНИК

№ 24 / 64

5 серпня 2026 року

м. Запоріжжя

ЩО ЗМІНЮЄТЬСЯ В УКРАЇНІ З 1 СЕРПНЯ 2026 РОКУ: ЖИТЛОВІ ВАУЧЕРИ ДЛЯ ВПО, ВИПЛАТИ ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ, «ПАКУНОК ШКОЛЯРА», та інше

Воєнний стан і мобілізацію продовжили до 31 жовтня

Із 05:30 2 серпня строк дії воєнного стану в Україні продовжать ще на 90 діб – до 31 жовтня 2026 року. На такий самий період продовжили й загальну мобілізацію.

Це вже **двадцятье продовження воєнного стану та загальної мобілізації** від початку повномасштабного вторгнення росії.

Критично важливі підприємства мають підтвердити свій статус до 10 серпня 2026 року Уряд змінив порядок перегляду статусу критично важливих підприємств. **Щоб зберегти чинний статус на весь строк, на який його надали, підприємствам потрібно до 10 серпня підтвердити відповідність зарплатному критерію.**

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 862, роботодавці мають подати до органу, який надав їм статус критично важливого підприємства:

- довідку про розмір нарахованої середньої заробітної плати працівників;
- податковий розрахунок доходів працівників, утриманих податків і нарахованого єдиного соціального внеску.

Обидва документи мають містити дані за останній календарний місяць і підтверджувати відповідність підприємства зарплатному критерію.

Раніше рішення про надання статусу, які були чинними на момент набрання чинності новими правилами, мали діяти не довше ніж до 1 вересня 2026 року. Через це підприємства ризикували втратити статус, а їхні працівники надані їм відстрочки.

Якщо підприємство подасть документи до 10 серпня, його статус

залишатиметься чинним до завершення строку, на який його надали. Бронювання працівників також збережуться на визначений строк, але не довше, ніж діятиме статус підприємства.

Після 31 липня 17-річні юнаки не зможуть стати на облік через Резерв+

Юнаки 2009 року народження можуть уперше стати на військовий облік через застосунок Резерв+ до 31 липня включно. Після цієї дати й до досягнення 18 років для постановки на облік потрібно буде особисто звернутися до ТЦК та СП за місцем проживання.

Після досягнення 18 років юнака можуть взяти на облік автоматично — на підставі даних Державної міграційної служби.

Також він зможе самотійно зробити це через Резерв+. Відвідувати ТЦК та проходити військово-лікарську комісію для цього не потрібно.

Щоб стати на облік через Резерв+, потрібно встановити або оновити застосунок, авторизуватися через BankID, обрати функцію «Стати на облік», перевірити дані та підтвердити запит. Після його автоматичного опрацювання у застосунку з'явиться Резерв ID зі статусом «Призовник».

Постановка на військовий облік не означає призов або мобілізацію. Вона лише підтверджує, що відомості про людину внесено до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

Для частини ВПО зміняться умови отримання житлових ваучерів

Із 1 серпня зміняться умови надання житлових ваучерів для ВПО, які перемістилися з тимчасово окупованих територій. На першому етапі програма доступна переселенцям зі статусом учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни.

Житловий ваучер номіналом 2 млн грн можна використати для придбання житла, інвестування в його будівництво або сплати першого внеску за іпотекою.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 723, із 1 серпня допомогу не надаватимуть, якщо заявник, його чоловік або дружина чи неповнолітні діти:

- після 24 лютого 2022 року продали, подарували або іншим способом припинили право власності на житло;
- уже скористалися або користуються державною підтримкою за іпотечними програмами;
- зареєстрували чи задекларували місце проживання на тимчасово окупованій території після дати її окупації.

Нові обмеження не стосуватимуться людей, яким житловий ваучер уже

надали або які подали заяву до набрання змінами чинності.

Окремо Уряд дозволив поєднувати житловий ваучер із програмою «єОселя».

За новими правилами, передбаченими постановою Кабінету Міністрів України № 794, ваучер можна використати як частину оплати житла, зокрема як перший внесок за пільговою іпотекою. Спершу людина має отримати ваучер, а вже потім оформлювати кредит із його використанням.

Оформити іпотеку, почати отримувати за нею державну підтримку, а після цього звернутися по житловий ваучер не можна.

Тариф «Укренерго» на передачу електроенергії зросте на 25%

Із 1 серпня тариф «Укренерго» на передачу електроенергії зросте на 25% — із 742,91 до 928,45 грн за МВт·год без ПДВ. Таке рішення НКРЕКП ухвалила 28 липня.

Для підприємств «зеленої» електрометалургії встановили окремий тариф — 563,26 грн за МВт·год без ПДВ. У розрахунках регулятор виходив із прогнозованого обсягу передачі електроенергії у 89,55 млн МВт·год.

Майже 40% нового тарифу — 365,19 грн за МВт·год — становить складова на виконання спеціальних обов’язків «Укренерго» з підтримки виробників електроенергії з альтернативних джерел.

Підвищення тарифу «Укренерго» не означає автоматичної зміни ціни електроенергії для населення. Це плата за передавання електроенергії магістральними мережами, яку сплачують постачальники та великі споживачі.

Фіксована ціна для побутових споживачів залишається чинною щонайменше до 31 жовтня 2026 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 483.

Стаж зараховуватимуть, навіть якщо роботодавець не сплатив ЄСВ

Із 2 серпня до страхового стажу для визначення права на пенсію зможуть зараховувати періоди роботи, за які роботодавець не сплатив єдиний соціальний внесок. Такі зміни передбачено Законом України № 4851-ІХ.

Це буде можливо за двох умов: роботодавець має заборгованість зі сплати внесків і подав звітність, яка підтверджує, що за працівника нараховували ЄСВ у розмірі не меншому за мінімальний страховий внесок. Зміни допоможуть людям, яким через борги роботодавця бракує стажу для виходу на пенсію. У 2026 році для призначення пенсії за віком у 60 років потрібно мати щонайменше 33 роки страхового стажу.

Наприклад, якщо людина має 32 роки стажу, а ще два роки офіційно працювала, проте роботодавець не сплатив нарахований ЄСВ, ці періоди можуть врахувати для визначення права на пенсію. Тоді вона зможе вийти на пенсію у 60 років.

Водночас періоди, за які внески не сплатили, не враховуватимуть під час розрахунку розміру пенсії. У наведеному прикладі право на пенсію визначать з урахуванням 34 років стажу, але її розмір розрахують лише на підставі 32 років, за які внески фактично надійшли.

Ветерани та сім'ї загиблих отримають виплати до Дня Незалежності

У серпні ветеранам війни, членам сімей загиблих Захисників і Захисниць та іншим визначеним законом категоріям виплатять разову грошову допомогу до Дня Незалежності України. Її розміри затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 602.

Сума залежить від статусу отримувача:

- 3 100 грн — особам з інвалідністю внаслідок війни I групи та особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;
- 2 900 грн — особам з інвалідністю внаслідок війни II групи;
- 2 700 грн — особам з інвалідністю внаслідок війни III групи;
- 1 000 грн — учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та окремим категоріям колишніх неповнолітніх в'язнів нацистських концтаборів та інших місць примусового тримання;
- 650 грн — членам сімей загиблих або померлих ветеранів війни, Захисників і Захисниць України, а також дружинам і чоловікам померлих ветеранів та жертв нацистських переслідувань, які не одружилися вдруге;
- 450 грн — учасникам війни, колишнім в'язням концтаборів та інших місць примусового тримання, людям, яких примусово вивезли на роботи під час Другої світової війни, та іншим визначеним урядовою постановою категоріям.

Пенсіонерам, одержувачам житлових субсидій і пільг, які не проходять службу, гроші нарахують автоматично – разом із пенсією, субсидією або пільгою. Як пояснюють в Пенсійному фонді, додатково звертатися їм не потрібно.

Ветеранам, які проходять військову чи іншу службу, зокрема пенсіонерам та одержувачам субсидій або пільг, кошти перерахують через військові частини, установи чи організації за місцем служби. Для цього роботодавець повинен мати документи, що підтверджують ветеранський статус працівника.

Людям, які мають право на допомогу, але не отримують пенсію, житлову субсидію чи пільги та не проходять службу, потрібно подати заяву до Пенсійного фонду до 1 серпня. Це можна зробити особисто у сервісному центрі ПФУ або ЦНАПі, поштою чи онлайн через вебпортал Пенсійного фонду з кваліфікованим електронним підписом.

Якщо людина не могла звернутися у встановлений строк, подати заяву можна до 1 жовтня 2026 року.

Батьки першокласників зможуть отримати 5 тис. грн

Влітку батьки та законні представники дітей, зарахованих до першого класу у 2026/2027 навчальному році, зможуть оформити одноразову допомогу «**Пакунок школяра**». Держава виплачуватиме по 5 тис. грн на кожного першокласника.

Допомогу надають незалежно від форми власності школи та формату навчання дитини. Якщо в родині кілька першокласників, виплату можна отримати на кожного з них, однак заяву подає лише один із батьків або законних представників.

Кошти надходять на спеціальний рахунок і мають цільове призначення. Ними можна безготівково оплатити:

- шкільне та канцелярське приладдя;
- книги;
- дитячий одяг;
- дитяче взуття.

Використати гроші потрібно протягом 180 календарних днів із дати останнього зарахування коштів на спеціальний рахунок. Невитрачений залишок після завершення цього строку повернуть до державного бюджету.

Подати заяву можна до 1 листопада 2026 року:

- через застосунок «Дія»;
- особисто в сервісному центрі Пенсійного фонду України.

Перед оформленням допомоги школа має внести до системи АІКОМ інформацію про зарахування дитини до першого класу. Після передавання цих відомостей до Пенсійного фонду один із батьків або законних представників отримає повідомлення в «Дії».

Допомогу не надають на дитину, яка перебуває на тимчасово окупованій території або виїхала на постійне проживання за кордон. Якщо родина повернеться на підконтрольну Україні територію, виплату можна буде оформити за умови дотримання встановленого строку.

Джерело: <https://explainer.ua/zminy-z-1-serpnya-2026-roku-shho-vazhlyvo-znaty/>

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України оприлюднило інформацію щодо фактичного розміру прожиткового мінімуму на одну особу та для основних соціальних і демографічних груп населення у цінах червня 2026 року.

Розрахунки здійснено відповідно до статті 5 Закону України «Про прожитковий мінімум» від 15 липня 1999 року № 966-XIV.

За даними Мінсоцполітики, фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць у червні 2026 року становив 9 003,13 грн, а з урахуванням суми обов'язкових платежів – 10 621,74 грн.

Показник фактичного прожиткового мінімуму відображає вартість набору продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, необхідних для забезпечення нормального функціонування організму людини та задоволення її основних соціальних і культурних потреб.

Оприлюднені дані традиційно використовуються для аналізу рівня життя населення, оцінки соціальних стандартів та визначення розриву між законодавчо встановленими й фактичними показниками прожиткового мінімуму.

Розрахунок прожиткового мінімуму у розрахунку на місяць на одну особу
та для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення

(у цінах червня 2026 р.)

№ зп		Прожитковий мінімум для дітей віком до 6 років, грн	Питома вага витрат, %	Прожитковий мінімум для дітей віком від 6 до 18 років, грн	Питома вага витрат, %	Прожитковий мінімум для працездатних осіб, грн	Питома вага витрат, %	Прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, грн	Питома вага витрат, %
1	Вартість наборів продуктів харчування	4 711,78	59,24	6 389,24	63,16	4 996,55	52,83	3 974,67	52,51
2	Вартість наборів непродовольчих товарів	1 641,28	20,64	1 754,94	17,35	1 431,33	15,14	1 177,04	15,55
3	Вартість наборів послуг	1 600,69	20,12	1 971,60	19,49	3 029,05	32,03	2 418,31	31,95
3.1	Житлово-комунальні послуги в т.ч.	1 367,84	35,68	1 342,68	32,35	1 367,84	33,16	1 367,84	36,61
3.1.1	користування житлом	206,85		206,85		206,85		206,85	
3.1.2	теплостачання	560,72		560,72		560,72		560,72	
3.1.3	водопостачання	51,17		51,17		51,17		51,17	
3.1.4	водовідведення	70,12		70,12		70,12		70,12	
3.1.5	електроенергія	302,40		302,40		302,40		302,40	
3.1.6	газопостачання	56,18		56,18		56,18		56,18	
3.2	Транспортні послуги	-		160,34		573,92		-	
3.3	Побутові послуги	15,93		226,50		870,37		833,55	
3.4	Послуги зв'язку	87,57		87,57		87,57		87,57	
3.5	Послуги культури	249,75		249,75		249,75		249,75	
4	Розмір прожиткового мінімуму	7 953,75	100,00	10 115,78	100,00	9 456,93	100,00	7 570,02	100,00
5	Розмір прожиткового мінімуму з урахуванням суми обов'язкових платежів відповідно до чинного законодавства					12 281,73			
Прожитковий мінімум в середньому на місяць на одну особу, грн -		9 003,13 (10 621,74 - з урахуванням суми обов'язкових платежів)							

За матеріалами Мінсоцполітики

Водії працюють за новими правилами: що змінилося з 26 липня

З 26 липня для водіїв комерційного транспорту діють нові правила праці та відпочинку. Зміни затверджені Наказом Мінрозвитку [від 12.12.2025 №1727](#) «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства транспорту та зв’язку України та Міністерства транспорту України спрямованих на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони в частині врегулювання організації робочого часу та відпочинку у галузі автомобільного транспорту в Україні» і наближають українські правила до європейських стандартів.

Один із ключових моментів – середній тижневий ліміт робочого часу 48 годин. В окремі тижні працювати можна більше, але лише за умови дотримання встановленого середнього показника за обліковий період.

Змінилися й правила щодо перерв та очікування. Якщо водій заздалегідь знає, скільки триватиме очікування, цей час може вважатися

періодом готовності. А якщо тривалість очікування невідома – його зараховують до робочого часу.

Окремо встановили обмеження для нічної роботи, а також чіткіше розмежували перерви під час керування та перерви для відпочинку й харчування.

Нові правила стосуються не лише найманих водіїв. Перевізники мають враховувати також час роботи водія в інших роботодавців і періоди його самозайнятості.

Тому перевізникам уже зараз варто переглянути графіки роботи, облік робочого часу, правила відпочинку та систему преміювання водіїв – адже нові вимоги вже діють.

ЗВІЛЬНЕННЯ КЕРІВНИКА НА ВИМОГУ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Щодо права профспілки вимагати розірвання трудового договору з керівником підприємства, коли на підприємстві діє декілька профспілок:

- якщо на підприємстві діє декілька первинних профспілкових організацій, кожна з них (через виборний орган або профспілкового представника) незалежно від членства у спільному представницькому органі та участі в укладенні колективного договору має право самостійно звертатися до власника або уповноваженого ним органу з вимогою про розірвання трудового договору з керівником підприємства відповідно до частини першої статті 45 КЗпП України (пункту 9 частини першої статті 247 КЗпП України, частини першої статті 33, пункту 9 частини першої статті 38 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»).

Щодо захисту профспілкою колективних та індивідуальних прав та інтересів працівників:

- профспілкові організації можуть здійснювати представництво та захист колективних інтересів та індивідуальних прав та інтересів працівників. У питаннях індивідуальних прав та інтересів працівників профспілка здійснює представництво і захист членів профспілки, а у питаннях колективних інтересів працівників - представництво та захист інтересів працівників підприємства незалежно від їх членства у профспілках.

- вимога виборного органу первинної профспілкової організації (профспілкового представника) про розірвання трудового договору з керівником підприємства за своїм характером може стосуватися захисту саме колективних інтересів працівників підприємства.

Щодо правових підстав для реалізації вимоги профспілкової організації про звільнення керівника підприємства:

- стаття 45 КЗпП України встановлює самостійну підставу припинення трудового договору з керівником, яка обумовлюється вимогою профспілкового органу, що ґрунтується на твердженні про порушення керівником: а) законодавства про працю; б) законодавства про колективні договори і угоди; в) Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»;

- важливе значення має зміст та обґрунтованість вимоги про розірвання трудового договору з керівником;

- вимога про розірвання трудового договору з керівником має бути обґрунтованою, тобто містити вказівку на конкретні факти порушення керівником законодавства про працю, про колективні договори і угоди, Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Питання про розірвання трудового договору з керівником відноситься до питань управління підприємством, а також воно стосується інтересів усього колективу або переважної більшості працівників підприємства, незалежно від їх приналежності до профспілки;

- вимога про розірвання трудового договору з керівником підприємства має ґрунтуватись на факті вчинення керівником істотного порушення трудового законодавства;

- тягар доведення наявності законної підстави для звільнення працівника покладається на роботодавця, у разі ініціювання розірвання трудового договору з керівником з ініціативи профспілки - профспілка має довести наявність законної підстави для розірвання трудового договору з керівником;

- під час вирішення спору за позовом про оскарження рішення профспілки щодо звернення з вимогою до власника підприємства про звільнення керівника суд має оцінити підстави такої вимоги на предмет її обґрунтованості, відповідності визначеному законом переліку підстав її заявлення, істотності порушення трудового законодавства керівником підприємства, а також меті діяльності профспілкових організацій, яка, як уже зазначалося, в питанні розірвання трудового договору з керівником підприємства полягає в захисті колективних інтересів працівників підприємства.

ЗАПИТАННЯ ---ВІДПОВІДІ????!!!!

Чи враховується відпустка без збереження зарплати у 30 днів до стажу для щорічної відпустки. Працівник взяв відпустку без збереження ЗП на 30 днів. Чи входить цей період в розрахунок щорічної відпустки?

Якщо це відпустка за згодою сторін, то не входить.

У разі, якщо працівнику надавалася відпустка без збереження заробітної плати за згодою сторін за ст. 26 Закону України від 15.11.1996 № 504/96-ВР «Про відпустки» (далі – Закон про відпустки), то за неї дні щорічної відпустки не нараховуються – про це прямо вказано у ч. 3 цієї статті.

Водночас якщо працівнику було надано відпустку без збереження зарплати за ст. 25 Закону про відпустки, яка за бажанням працівника надається в обов'язковому порядку (приміром, як пенсіонеру чи працівнику з інвалідністю), то період такої відпустки зараховується до стажу для надання щорічної відпустки.

Пенсію можуть призначити і без трудової книжки: які докази стажу приймає ПФУ

Часто трапляється, що трудова книжка згоріла або залишилася на окупованій території, а в електронному реєстрі немає даних про роки роботи до 2004 року. У такому випадку довести стаж складно, але можливо.

Як обчислюють стаж до та після 2004 року

З 1 січня 2004 року стаж обчислюють за даними системи персоніфікованого обліку. У попередні роки орієнтуються на записи в трудовій книжці.

Якщо документа немає або в ньому містяться неточні чи неправильні дані, періоди роботи можна підтвердити іншими документами. Це довідки від установ, виписки з наказів, особисті рахунки, відомості про заробітну плату, посвідчення та письмові трудові договори.

Для підприємств на окупованій території є додаткова можливість.

Якщо підприємство розташоване на тимчасово окупованій території, пільговий стаж можна підтвердити не лише довідками, що свідчать про особливий характер роботи, а й за даними з реєстру застрахованих осіб.

Якщо ж у трудовій книжці є виправлення або неточності за період до 2004 року, а підприємство знаходиться на окупованій території, підтвердженням стажу займаються спеціальні комісії при головних управліннях Пенсійного фонду.

Хто може стати свідком і чому це складно

Порядок опитування свідків встановлює постанова Кабміну від 1993 року. Територіальний орган Пенсійного фонду запрошує свідка протягом трьох робочих днів після звернення заявника.

Але вимоги до самих свідків досить суворі:

їх має бути не менше двох;

вони повинні знати заявника за спільною роботою на одному підприємстві або в одній системі;
у свідків мають бути власні документи про роботу на цьому ж підприємстві за той самий період.

Головне: свідки повинні мати документи про свою власну роботу на цьому підприємстві за той самий період, який вони підтверджують.

Чому ПФУ не визнає свідчення з-за кордону

Найбільша складність виникає, коли колишні колеги виїхали в різні країни. Письмові або нотаріальні свідчення з-за кордону Пенсійний фонд в адміністративному порядку зазвичай не приймає.

Опитування проводять лише особисто працівники Пенсійного фонду.

Свідок повинен фізично з'явитися до сервісного центру ПФУ в Україні з паспортом та власною трудовою книжкою.

Якщо свідок засвідчить свої показання у закордонного нотаріуса (і зробить апостиль/консульську легалізацію та переклад), органи ПФУ майже гарантовано відмовлять у зарахуванні стажу на цій підставі, посилаючись на відсутність у порядку № 637 механізму письмового/нотаріального опитування.

Що робити, якщо свідки перебувають за кордоном

Є два варіанти вирішення проблеми.

Перший — звернення до суду з позовом проти ПФУ. Свідок за кордоном може дати показання в суді через відеозв'язок, скориставшись системою «Дія» або консульською установою України. Він може оформити письмову заяву, підпис на якій засвідчують нотаріально з апостилем або в консульстві. Суд оцінює такі докази разом з іншими матеріалами справи. Другий варіант підходить, якщо свідок може ненадовго повернутися в Україну. Тоді він має право звернутися до будь-якого діючого сервісного центру ПФУ, навіть не за місцем проживання, наприклад, у Львівській або Закарпатській області.

Альтернативні докази замість свідків

Якщо підприємство ліквідували, документи могли передати до міських, районних або обласних архівів. Довідки про зарплату за формою 132 та накази про прийняття на роботу або звільнення підтверджують стаж без свідків.

Стаж можуть підтвердити навіть профспілкові квитки, якщо на них є відмітки про сплату внесків. Також підійдуть виписки з розрахункових книжок, письмові трудові договори, характеристики та перепустки.

Покроковий план дій

Такий алгоритм дій для людей, які втратили трудову книжку:
Подати заяву на пенсію з усіма наявними документами та отримати офіційну письмову відмову від ПФУ.
Оформити заяви від іноземних свідків через консульство України — це дешевше і не потребує апостиля.
Оскаржити відмову фонду в окружному адміністративному суді.

Джерело: Соцпортал

Працівник звільняється 31.07.2026 (п'ятниця). Однак зарплату ми виплачуємо завжди 3 та 19 числа. Чи можна провести з ним остаточний розрахунок в день виплати зарплати — 3 серпня (понеділок)? Працівник не проти і може написати заяву чи розписку.

Ні, не можна навіть за заявою працівника.

Відповідно до ст. 116 Кодексу законів про працю України:

При звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства, установи, організації, провадиться **в день звільнення**.

Якщо працівник **в день звільнення не працював**, то зазначені суми мають бути виплачені **не пізніше наступного дня** після пред'явлення звільненим працівником вимоги про розрахунок.

Держпраці роз'яснює:

Законодавством **не передбачено написання будь-яких заяв** про можливість відтермінування виплати заробітної плати.

Отже, проведення остаточного розрахунку не 31.07.2026, а 03.08.2026 вважатиметься порушенням.

Упорядкувала
Тамара Белескова
239-10-53